

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 27 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 545

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΚΟΛΦΗΣ—ΠΟΡΙΩΤΗΣ. Δήλωση.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Ντροπή τους !
ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΝΤΟΣ. Άστάρτη.
ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ. Σάτυρες.
Κ. ΦΡΙΑΙΓΓΟΣ. Μακεδονικά γράμματα.
ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ. Άμαρτυλίες (τέλος).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ.—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.—Ο,ΤΙ ΘΕ
ΛΕΤΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΔΗΛΩΣΗ

΄Υστερ' από την προκήρυξη, πού τυπώθηκε στο φύλλο 533 (4 Ὀκτώβρη 914), ἔχουνε ὡς τώρα δηλωθεῖ στο γραφεῖο τοῦ «Νουμά» γιά τὸ 1915 οἱ παρακάτου συντρομέσ, γιά ὅσα φύλλα σημειώνονται δίπλα στο κάθε ὄνομα :

Δ. Π. Πετροκόκκινος φύλλα 46.

΄Ιδασ φύλλα 18.

Ψυχάρης, Ἀργύρης Ἐφταλιώτης καὶ Μαρίκα Κοτοπούλη ἀπὸ 15 φύλλα.

Π. Παυλίδης φύλ. 11.

Ν. Ποριώτης, Ρήγας Γκόλφης, Μ. Μυράτ, Μανόλης Καλομοίρης, Στέφανος Γρανίτσας, Κ. Τρικογλίδης καὶ Νίκος Παπαγεωργίου ἀπὸ 3 φύλλα.

Ἀλέξ. Πάλλης, Β. Λανίτης, Γ. Μαρκέτης, Ἀλέκος Φωτιάδης, Κώστας Γαζίας, Λέων Κουκούλας, Κ. Καρθαίος, Γ. Σταμινόπουλος καὶ Γ. Σπαταλῆς ἀπὸ 2 φύλλα.

Γ. Π. Δημητριάδης, Μαρία Ζάμπα, Γ. Β. Τσοκόπουλος, Σπύρος Γ. Πατάς, Μιχ. Ροδάς, Γρηγ. Ξερόπουλος, Κ. Θ., Παῦλος Νιφθάνας, Σπύρος Βελέντζας, Ν. Γιαννιός, Ἀλέξ. Μαρπούτσογλους, Γεώργιος Ν. Κιουρτσάκης, Σπύρος Μουσοῦρης, Κ. Σ. Ζαβιτζιάνος, Κ. Σ. Λεκατσῆς, Ἀρσιτείδης Κατοάνης, Α. Παπαδάκης, Κώστας Παρορίτης, Ν. Πασαλῆς, Κώστας Κόντος, Γρηγόρης Βασιλάς, Στέφ. Πάργας, Φ. Π. Φλωρίδης, Μίλτος Κουντουράς, Γιάννης Ζερβός, Ἀλέκος Ζαμίχας, Τσακανίκας, Ν. Ι. Σταθόπουλος, Γιάννης Λαχνινάκης, Μανόλης Τριανταφυλλίδης, Τριαντάφυλλος Φούφας, Δ. Παπαδόπουλος, Δ. Βερναρδάκης, Κουμουτσόπουλος, Ἀλέξ. Δελμούζος, Γ. Κόκκινος, Ἀθ. Μπούτουρας, Κωστής Παλαμάς, Ἐπαμ. Καραταναγιώτης, Θ. Ν. Κουγιουμτζόγλου, Κ. Παπαθεοδώρου, Γ. Ἀγαπητός, Ρούσος

Ρουσόπουλος, Γαβριήλ Μόσχοβικ, Ἀπόστολος Κωσταντινίδης, Κώστας Νταϊφάς, Κ. Φριλίγγος, Ἀλεξάντρα Παπαμόσκου, Γ. Σεϊζάνης, Δ. Ι. Σαράτσης, Θεόδωρος Συναδινός, Σαράντης Ἀρχέλαος, Ἰωσήφ Ραφτόπουλος, Γιάννης Δ. Κοκκινάκης, Μυριέλλα, Μοιρίτα, Δ. Πανάγος, Σπύρος Σπυρίδης, Γεράσιμος Ζερβός, Θ. Τσοῦρος. Μίλτος Συνεφιάς, Ν. Ζαχαρίας, Ἀθαν. Μαρίκος, Μάρκος Παπαμόσκος, Ν. Ἀνδρούτσος, Σωτ. Σκίτης, Ἀντώνης Κατσοῦρος, Μάρκος Σ. Ζαβιτζιάνος, Θεοχαρίδης, Ἰ. Α. Μπιάτσος, Θρασ. Σταύρου, Δ. Χρηστίδης, Δανιήλ Κ. Πατάς, Ντίνος Λάσκωρης, Μιχ. Γιωνῆς, Φίλιππος Δραγούμης, Κ. Τσαργῆς, Μήτσος Γ. Παπούλιας, Χαράλ. Τσεκούρας, Κ. Μαλέας, Ἰπποκράτης Γ. Κούρκουλας, Καβαλάρης, Γιάννης Περγιαλίτης, Γ. Ἰωαννίδης, Α. Τέρπαντος, Ε. Clément, Κ. Δημάδης, Δ. Κουκουρικός, Βασίλ. Δ. Ἀντωνιάδης, Ἀλέξ. Παλαιός, Χρήστος Παλαμάς, Γιάννης Βουβάκης, Ἀλέξ. Στάινμεϊτς, Κ. Β. Μολέος, Σπύρος Στάθης, Βασίλης Ρώτας καὶ Γ. Γ. Ολιγονομῆκης ἀπὸ ἓνα φύλλο ὁ καθένας τους.

Δηλ. φύλλα 252×20=δρ. 5.040.

Μὲ τὸ ποσὸ τοῦτο εἶναι, γιά ὄσους ἔξερουνε, φανερό πὼς δὲν μπορεῖ νὰ βγεῖ ὁ «Νουμάς» οὔτε μὲ ὀκτῶ (8) σελίδες τῆ βδομάδα. Ὁ ἐκδότης του ὁμως κ. Δ. Ταγκόπουλος ἀποφάσισε καὶ δηλώνει πὼς θὰ τυπώσῃ τὸ «Νουμά» γιά τὸ 1915 ταχτικά μὲ δώδεκα (12) σελίδες τῆ βδομάδα, γιὰτι ἐλπίζει πὼς κι ἄλλοι φίλοι, ἀργοπορημένοι, θὰ συντρέξουνε στήν ἐκδοσὴ τοῦ φύλλου, μὲ ὅσες μπορεῖ ὁ καθένας του συντρομέσ, ἅμα βροῦνε τὴν εὐκαιρία ἢ ἅμα τὸ ἐπιτρέψῃ ἡ σημερινὴ ἀνώμαλη κατάσταση.

Μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτὴ καὶ μεις παρακαλέσαμε τὸν ἐκδότῃ τοῦ «Νουμά» νὰ στείλῃ καὶ τὸ Γεννάρη σ' ὄσους λαβαίνανε ἕως τώρα τὸ φύλλο καὶ νὰν τὸ κόψῃ μόνο σὲ ὄσους δὲ δηλώσουνε ὡς τὴν πρώτη τοῦ Φλεβάρη.

Ἐπειδὴ ὁ κ. Δ. Πετροκόκκινος ἔχει δηλώσει πὼς ἀπὸ τὰ 46 φύλλα πούν πλερώνει θὰ παίρῃ μόνο τὰ δύο, ὅλα τἄλλα θὰ στέλνουνται ἀποκλειστικά σὲ ξένους φίλους τῆς Ἰδέας, γιὰτι, ὅπως εἶπαμε, κανένας Ρωμιὸς καὶ δημοτικιστῆς δὲ θὰ παίρῃ τὸ φύλλο χάρισμα.

Τῆ Δήλωση τοῦτη, πού εἶναι καθαρὰ τυπικὴ καὶ λογιστικὴ, τὴν ὑπογράφουμε οἱ δύο μας, γιὰτι ὁ καιρὸς δὲ μᾶς ἔπαιρνε νὰ βάλῃ τυπικά τὴν ὑπογραφήν του κι ὁ Ψυχάρης.

Ἀθήνα, 18 τοῦ Δεκεμβρῆ 1914.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

→ ΑΣΤΑΡΤΗ ←

Του φίλου 'Ασημάκη Νικολαΐδη

Τὰ ώραϊα κορμιά, πλάστες Θεῶν, πὰ στ' ἀνθοκλάδια
δὲν μπλέκονται σὲ κύματα πιά ζωῆς. Ὁ ἀγέρας
μὲ τὸ χάδι μιᾶς θύμησης ἀπαλογέρας
νὰ τ' ἀναστήσει μάχεται ἀπ' τ' ἀρχαία ρημάδια.
Σὰ φταίστης κρύφτηκε ὁ Ἔρωτας μὲς στὰ σκοτάδια
κι' ἀπ' τὸ μέλι τῆς νύχτιας, μάταια, φωτοσφαίρας
στάζει ὁ προαιώνιος ἴμερος, κι' ὁ ἥλιος—πατέρας
λάβρος περνάει πάνου ἀπ' τῶ χάνων τὰ κοπάδια.
Μᾶς κούρασεν ἡ γνώση. Τοῦ εἶναι μου τὰ βάρη
στοῦ Ναζωραίου ξεσκέπασα τὰ οὐράνια πλάτια,
μὰ ἄδεια ξανάκλεισα τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια.
Ἦ! πότε θὰ σὲ δῶ, σὲ νέας ζωῆς τὸ Μάρτη,
νὰ ροβολᾷς μὲ τὴ δάδα, πού καίει καὶ πλάθει,
ἀνεμαλλιάρα, ὀρθόστητη, γυμνή, ὦ Ἀστάρτη!

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΝΤΟΣ

ΝΤΡΟΠΗ ΤΟΥΣ!

«Ἔως ἄρτι οὐκ ἤτήσατε οὐδὲν
ἐν τῷ ὀνόματί μου...» Κατὰ Ἰωαν. ις' 24.

Θλιβερὴ κωμωδία μὲς τὴν πικρὴ τραγωδία! Ὄνο-
ματα ξακουσμένα, δίνοντας μιὰ κλωτσιὰ σ' ὅ,τι ἔχουν
καμωμένα, σ' ὅ,τι ἔχουν πεῖ κι' ὅ,τι ἔχουν γραμμένα,
ἄσοφοι οἱ σοφοὶ φανῆκαν. Μικροὶ σὰν τὸν καθένα.

Θλιβερὴ κωμωδία! Ὁ φιλόσοφος πού ρητορεύει,
κι' ἡ μανία τόνε τυφλώνει, σὰ μπεκρὴς βλαστημάει
καὶ τὸ μέτρο ξεχνάει. Τὰ χεῖλια σὰ στρίγλα σουφρώνει—
σὰ μητριὰ πού λέει γιὰ τὸ προγόνι. Σὰν πλύστρα
βρίζει, πού μὲ γυμνὰ τὰ μπράτσα σὰ μαινάδα στρι-
γκλίζει ψηλὰ στὴν ταράτσα.

Θλιβερὴ κωμωδία! Τοῦ Σοφοῦ ἡ πατρίδα, τοῦ Τε-
χνίτη, ἕνα γέννηκε μὲ τοῦ ἀργοῦ τοῦ πολίτη, πού ἀγο-
ρεύει μὲς στὰ καφενεῖα, πού ξέρει πὼς τὸ δίκιο εἶναι
δικό του καὶ τ' ἄδικο ὄλο στὸν ὀχτρό του. — Στὸ με-
θύσι μίλησε ἡ ψυχὴ—κι' ἡ ψυχὴ εἶτανε χυδαία, τὰ λό-
για τὰ παλιά ψευτιές. Ψευτιές τὰ λόγια τους τὰ ὠ-
ραϊα, πού μᾶς εἶχαν κοιμήσει! Ὁ ὕπνος πιά φτάνει!
Φωνάζω: ντροπή τους! Ἀπάτη ἡ φωνή τους, οἱ ἀ-
γάπες τους μίση!

Θλιβερὴ κωμωδία! Ἄς μάσουμε σωρὸ ὄλο τὰ βι-
βλία κι' ἄς βάλουμε φωτιά νὰ καεῖ ἡ σοφία! Στάχτη
νὰ γίνεῖ ἡ σοφία, πού καυχῆθη, ἀνθρώπους πὼς θὰ
κάνει τοὺς ἀνθρώπους!... Οἱ φλόγες τοῦ πολέμου φώ-
τισαν τοὺς τόπους,... κι' εἶδαμε νάνους τοὺς σοφοὺς
σὲ νάνων μέσα πλῆθι....

Θλιβερὴ κωμωδία, μὰ σπάνια ἡ εὐκαιρία.... Τὰ-
ληθινὰ πετράδια τώρα ἄς φανοῦνε μὲς στὴν μπόρα!
Τώρα καὶ τὰ γυαλιὰ κι' οἱ τενεκέδες θὰ ξεχωρίσουνε,

πού στὴ λιακάδα τῆς εἰρήνης χύνανε δανεικὴ λαμ-
πράδα.

... Κι' ἂν κανεὶς ἀπ' τοὺς συγκαρινοὺς δὲ μείνει,
κι' ὄλους τοὺς φάει τῆς ἀλήθειας τὸ καμῖνι, θὰ μεί-
νουν ἄστρα. Ἦ ἄστρα πού δὲ σβύνουν, πού πάντα φῶς
ἀπ' τοὺς αἰῶνες θὰ μᾶς χύνουν.... Κι' ὁ ἥλιος θὰ μεί-
νει, πού τὴ λάμψη του δὲ χάνει: τοῦ Θεανθρώπου τ'
ἀγκάθινο στεφάνι....

Κι' ὁ ἥλιος θὰ μείνει!

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τώρα τελευταία πού καταγράφανε ἐδῶ στὸ χωριὸ
πού βρίσκουμαι τὸ τί ἄφισανε οἱ πρόσφυγοι στὶς πα-
τρίδες τους, ἤρθε καὶ σὲ μένα ὁ γι' αὐτὸ διωρισμένος
ὕπάλληλος καὶ μὲ ρώτησε:

— Ἦ ἄφισες λοιπὸν ἐσὺ καὶ πόσο κόβει πάνου
κάτου ἡ περιουσία σου;

— Γιατί; τοῦ λέω.

— Ἦ καμμιάν ἀλλαξά, μ' ἀπαντᾷ, ἡ καμμιάν ἀ-
ποζημίωση ἀπὸ τὸ κουδέρνο.

— Τὸ τί ἄφισα ἐγὼ, δύσκολα, φίλε μου, πλερόνε-
ται, τοῦ κάνω. Πρέπει νὰ κόψη καινούργια μονέδα τὸ
κουδέρνο γιὰ μένα. Μήτε μὲ κομπάσο μήτε μὲ ρόμμα
μετριέται, μηδὲ μὲ δίχτυα καὶ παραγάδια πιάνεται τὸ
τί ἄφισα. Τραβάτε ἔτσι στὴ Σμόρνη. Πολὺ κοντὰ θὰ
βρῆτε χωριὸ σκαρφαλωμένο στὸ κοκκινόχωμα. Γυρί-
στε τὰ στέρηα βουνάκια του καὶ τίς τραχιές του ροῦ-
γες. Κατεβῆτε μέσα καὶ στὴν ἀπάνου βροσὴ βροντᾶτε
σ' ἕνα λευκὸ σπιτάκι μὲ πράσινα παράθυρα. Μπῆτε
καὶ στὴν κόχη τοῦ χειμωνιάτικου πλανιέται ὁ ἴσκιος
τῆς μάννας μου. Θὰ σᾶς μιλήσει. Τραβάτε παρακάτου
στὸν ἴδιω μαχαλὰ καὶ πάρτε ἀπὸ λόγια τὴν κόρη τὴν
ὀμορφώτερη. Σὰν εἶμαστε δώδεκα χρονῶ. Καὶ πάρτε
γύρω ὄλο τὸ χωριὸ, τὰ παρεκκλήσια, τὰ μπουνάρια,
τίς πεζούλες τῶν σπιτιῶν, καὶ κατεβῆτε στὸν κάμπο σι'
ἀμπέλι μας, στὸ κλημα, πού εἶχε τὴ ρόγα μὲ τὰ γράμ-
ματα καὶ τὰ σπασμένα θυμιατὰ στὸ χῶμα του σὰν τὸ
φύτευαν καὶ σταματήστε τὴν ἀργατιά πού ξαποσταίνει
σὰν σκολνᾶ στὴν ξεκούραστ' ἐλιά καὶ θὰ σᾶς ποῦνε.

Καὶ κατεβῆτε ὑστερνὰ στὴν πολιτεία κι' ἀργᾶστε τὸ
μυαλό σας νὰ βρῆτε ἀκόμα περισσότερα. Βρῆτε τὸ
τεπτέρι μου κάπου πεταμένο καὶ φυλλομετρᾶτε. Ἦ
σκέψη, ὁ παιδεμὸς κ' ἡ λαχτάρα. Τὸ πιστεύω μου. Ἦ
ἀργαστήρι μου, τὸ σφυρὶ καὶ τ' ἀμόνι καὶ δίπλα τὸ
ψυχομένο τὸ φουσέρο. Παρατημένα κι' ἔρμα. Μέσα
κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντεχνίτες μου, τοὺς δουλευτάδες,
τοὺς γύφτους. Ἦ ἀργαστήρι ὦ τ' ἀργαστήρι μας πού
τὸ παρασταθήκανε μαστόροι ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πρα-
ματευτάδες ἀπὸ τὴ Φραγκιά τὸ διαρμίσανε.

Μέσα κ' ἀπάνωθε σ' ὄλ' αὐτὰ σὰν τὴν ψυχὴ στὸ
νιόσκαφο μνημοῦρι πεταρίζε καὶ τυραγιέται τὸ τί
ἄφισα. Μάστε το καὶ ξετιμήστε το.

— Κατάλαβα, ένα εργαστήρι μονάχα άφισες ! μου κάνει και φεύγει.

II

“Έτσι μονάχος σ’ αυτόν έδω τὸ Δῆμο πού μ’ Έναν Ιραντὲ τὸν βεφαίσανε προχτὲς *δῆμο Σαπαίων*, ζῶ άποτραδηγμένος, κάμποσους μήνες.

Μόχτησα νὰ ζητῶ κείνον πού θά μποροῦσα νὰ κουβεντιάσω μαζί του τὰ δικά μας, τὸ μασόνιο πού μ’ Ένα γνέψιμο θά καταλαβαινόμαστε, μὰ τοῦ κάκου. Μπούχτισα άπό άγέρα κι άπό κάμπον έδῶ. Τίποτα δέ μου λέγανε πιά τὰ ἡλιοβασιλέματα και τὸ φευγιό τῶν πουλιῶν πρὸς τὰ μεζάρια. Κορόιδευα τὸ σκοπὸ πούρχότανε άπ’ άλάργα εἶτε εἶταν τρέξιμο βοδάμαξας στήν παγάδα τῆς νυχτὸς, εἶτε κλέφτικο άπό τὸ καλάμι τοῦ σαρακατσάνου.

Σάν πείστηκα πιά πὸς βρίσκουμαι στὸ δῆμο Σαπαίων άποφάσισα ὄχι άπό φόβο βέβαια παρὰ άπό πείσμα νὰ κουλουριαστῶ και νὰ ξετυλίγουμε μονάχα στὸν έαυτό μου και νὰ δείχνουμε στήν πιάτσα μὲ ντόμινο άνάμεσα στὶς καλημέρες, στὶς χαιρετούρες, στὶς έξυπνάδες και στὶς κουδεντούλες.

“Όταν τὶς προάλλες ἦρθε κάποιος κύριος λόγιος άπό τῆ Σαλονίκη και κάθισε στὸ τραπέζι μας άγνωστὸς μου και στὰ μούτρα και στ’ ὄνομά του τὸ ἀληθινὸ μὲ ξεσκέπασε. Μοῦ έκανε τὴν εντύπωση πού κάνει ὁ ἄσπρος στήν Ἄφρική τὸν έφαγα μὲ τὰ μάτια μου. “Έβαλα μὲ τρόπο τὸ δόλωμα σ’ ενεργεια, τὸ σημάδι τὸ μασόνικο. Μείνε, τοῦ λέω άπόψε, κι αν ὄχι τίποτ’ ἄλλο ἔχουμε ὅμως νὰ σοῦ δείξουμε ἕνα ὠραῖο σούρουπο έδῶ στὸν ὀρθάνοιχτο κάμπο τοῦ Νέστου. Τὸν ξάφνισε ἡ λέξη κι ἄρχισε νὰ μουρμουρίζει τὸ γνωστὸ στίχο τοῦ Μαβίλη

«“Όντας βυθίσει ὁ ἥλιος, και τὸ σούρουπ’ ἀκλουθήσει»

Ἄπάνου στὸν ἴδιο τόνο και γὼ σιγείπα τὴν ἀρχὴ

«Καλότυχοι οἱ νεκροὶ πού λησιμονᾶνε».....

Τὸ δόλωμα πέτυχε. Τσίμπησε. Σέρνει τὴν καρέκλα του κοντήτερα. “Ο μαγνήτης ἄρχισε και δουλεύει. Συνενοηθήκαμε.

Γιὰ πρώτη φορά μπροστὰ τους μοῦ βγήκε τὸ ντόμινο κι ἄλάφρωσα.

Έσκέπα τώρα πῆρε στὸ στόμα του τὸ ζήτημα ὁ μουσαφίρης. Ἡ θέση του μὰ και ὁ τρόπος τὸς έκανε νὰ τὸν ἀκούσουν. Δέ χόλιασαν τόσο γιὰ κείνον ἔσο γιὰ μένα. Λοιπὸν μαλλιαρὸς εἶ ;

III

Προχτὲς τὸ ταχυδρομεῖο μοῦφερε σ’ ἕνα πακέτο τὰ περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» φύλλα. Ποτὲ δέ ζωντάνεψε ὁ ἄγώνας στὰ μάτια μου ὅσο τώρα πού μήνες τὸν στερήθηκα. Πόσο πονετικά μίλησε μαζί μου ! Μὲ συντρόφεψε. “Όλα μοῦ τὰ ζωντάνεψε έδῶ. Τώρα δὲν εἶμαι μονάχος.

Εἶναι ὁ δεῦτερος μουσαφίρης πού μ’ ἔδγαλε στὴν ὄρα. Στὸ διάβλο και τὰ ντόμινα και οἱ μάσκες. Εἶ-

μαι ἐγὼ. Τὸ μάθανε κ’ εἶμαι τόσο εὐχαριστημένος ὅσο ἔκεινοι φαίνονται πὸς ντρέπονται πού δέ διαβάζουν τὸ «Νουμᾶ». Νικήσαμε τὸ μαρτυρᾶ ἡ στάση τους. Δὲν εἶμαστε οἱ πουλημένοι στοὺς Σλαβους και στοὺς Βουργάρους. Καταλάβαινε τί εἶμαστε.

Σαρίσμπαν, 5. 12. 914.

Κ. ΦΡΙΑΙΓΓΟΣ

ΣΑΤΥΡΕΣ

1

ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ

Ποιὸς εἶναι σὺτὸς πού ἀγέρωχος και θριαμβευτὴς περνᾶ, σὰ νᾶχει πίσω του ὄλονου τοῦ κόσμου τάφο σκάψει ;

— Ποιὸς εἶναι ; Μὰ εἶναι ὁ Ποιητὴς, πού ἀγεροκοτανᾶ, και περιμένει τὸ Νομπέλ γιὰ τὰ ἔργα πού... θά γράψει !

2

Ο ΟΥΑΪ ΛΑΙΣΤΗΣ

“Ο Ουάιλδ πού θαυμάζετε, ταλέντο δυνατὸ,

“Έχει μὲς” στὶς Ἰντένσιονς νοήματα γιομάτα...

— Καλὲ τί λέτε ; Στὸ ἔργο του τίποτα δέ χρωστᾶ. Χρωστᾶ στὸν τρόπο πού ἔδενε συνήθως τὴ γραβάτα !

3

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Κρατᾶ στήν ἀμασκάλη του παλιὸ συναχτικὸ και διαλαλεῖ τριγύρω του μὲ κομπορημοσύνη :

— Δίχως αὐτὸ πού βλέπετε τὸ σκονισμένο έδῶ, μὲχρι τὸ Νέστο θᾶφτανε ποτὲς ἡ Ρωμοσύνη ;

4

ΣΤΗΝ ΟΝΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Γιὰ νὰ χτυπήσεις σήκωσες πολεμικὴ κραυγὴ, τὰ «Παναθήναια» πού ἔβλαφταν και τᾶλλα νταβατούρια, και τώρα γιατί στέκεσαι ; Γιατί κρατᾶς σιγὴ και δέ χτυπᾶς τὶς κομφεράνς ποῦναι πληγὴ καινούρια ;

5

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΙΑ ΛΟΓΙΑ

Βγήκε ἡ Κερᾶ μὲ κομφεράνς και μὲ τὴν κριτικὴ γιὰ νὰ μᾶς πει ποιά προτιμᾶ ταλέντα μέσα στᾶλλα, μονόχα πού λησιμόνησε ἡ σινιόρα νὰ μᾶς πει, αν προτιμᾶει τὸ τσᾶι τῆς νᾶχει κονιάκ ἡ γάλα.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓ'ΗΜΗ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12.50.—Για τις έκδοσεις δεχόμαστε και τριμήνες συντρομές (3 δρ. την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἢ δὲν προπληρώσει τὴ συντρομή του. Για τὸ 1915 ἡ συντρομή ὀρίστηκε σὲ 20 δρ. φρ. τὴ χρονιά.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιῶνται σὲ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίβσκια καὶ σὲ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΧΩΡΙΣ νὰν τὸ θέλουμε, τὸ περασμένο φύλλο τοῦ «Νουμά» βγήκε πέρα γιὰ πέρα σοσιαλιστικό. Εἶπαμε, χωρὶς νὰν τὸ θέλουμε καὶ τὸ τονίζουμε, γιατί ὁ ἐκδότης τοῦ «Νουμά», ὡς ἄθρῳπος διανοούμενος,μπορεῖ νὰ χεὶ τίς ἰδέες του, μὰ τὸ ξέρεῖ πολυκαλά πὼς τὸ φύλλο πὸν βγάξει τὸ βγάξει ὄχι γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὸ σοσιαλισμό, μὰ γιὰ νὰ βοηθήσει τὸ ἄπλωμα τῆς γλωσσικῆς Ἰδέας,—καὶ τέτια συμφωνία ἔχει κάνει μὲ τοὺς συντρομητὲς κι ἀναγνώστες του.

Ὁ «Νουμάς» λοιπὸν ἀνήκει σὲ τὸ γλωσσικὸ ἀγῶνα κ' ἔχει χρέος νὰ δέχεται τὴ συνεργασία κάθε δημοτικιστῆ, ἔμμετρη καὶ πεζῆ, ὅταν ἡ συνεργασία αὐτὴ εἶναι κάπως ὑποφερτὴ καὶ μπορεῖ νὰ τυπωθεῖ. Στὴν πολιτικὴ καὶ στὰ κάθε λογῆς ἄλλα ζητήματα, τὸ δήλωσε καὶ τὸ ξαναδήλωσε πὼς ἀφίνει τίς στήλες του λεύτερες στὴ συζήτηση. Χρέος του κι αὐτό, μιά καὶ κῶδεταί γιὰ τὴ λεύτερη σκέψη,πὸναι μέσαστὸ θεμελιώδικο πρόγραμμά του. Ὅπως λοιπὸν ἔχουν οἱ ἐθνικόφρονες τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσουν λεύτερα τὴ γνώμη τους, τὸ ἴδιο δικαίωμα ἔχουν κ' οἱ σοσιαλιστὲς, ἀφοῦ κι ἀπὸ τὰ δυὸ στρατόπεδα βρίσκονται κρατεροὶ ἀγωνιστὲς μέσα στὴ δημοτικιστικὴ λεγεῶνα. Ἄν τώρα οἱ ἐθνικόφρονες ἀναπαύονται στὶς δάφνες τους κ' οἱ σοσιαλιστὲς δουλεύουν, τὸ φταίξιμο δὲν εἶναι τοῦ «Νουμά», καὶ μιά καὶ τὸ φύλλο τοῦτο δείχνει ἂν ἐργάζονται καὶ πῶς ἐργάζονται οἱ δημοτικιστὲς, οἱ ἐθνικόφρονες δημοτικιστὲς πρέπει νὰν τὸ μολογήσουν πὼς μὲ τὴν τεμπελιά τους ἀφίνουνε τοὺς σοσιαλιστὲς δημοτικιστὲς ν' ἀλωνίζου— κ' ἔτσι γιὰ τὸ σοσιαλιστικὸ φύλλο τῆς περασμένης βδομάδας οἱ ἐθνικόφρονες δημοτικιστὲς εὐτώνονται κι ὄχι ὁ ἐκδότης τοῦ «Νουμά».

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ τὸ παιδί, μὲ τὴν ἄδολη τὴν καρδιά

καὶ μὲ τὴν ψυχὴ τὴν κατάλευκη, τὸ φαρμακώσανε οἱ θεοπαίχτες—καὶ νὰ δψουνται. Αὐτὸ δούλευε δούλευε τίμια, ἀκούραστα, τραγουδιστά, μὲ τὸ τραγούδι στὰ χεῖλια καὶ μὲ τὴ χαρὰ στὴν ψυχὴ, πιστεύοντας σὲ μιά πατρίδα ἰδανικὴ, κ' ἔχοντας ἓνα ἰδανικό, πὼς τὴν πατρίδα αὐτὴ νὰν τὴ βοηθήσει σὲ δρόμο τῆς τὸν τιμημένο. Καὶ δούλευε δούλευε καὶ τίποτα δὲ ζητοῦσε. Τῶσωνε, τὸ μεγάλο τὸ παιδί, ἡ χαρὰ πὸν αἰστανόντανε κἀνοντας τὸ χρέος του—γιατὶ χρέος του τὸ θαρροῦσε τίποτα νὰ μὴν κρατᾶει στὰ λευκὰ του τὰ χέρια ἀπ' ὅσα μάζωνε μὲ τὸ τραγούδι του, μὲ τὸν ἰδρωτὰ του, μὲ τὸ αἷμα του. Καὶ μιά μέρα, οἱ θεοπαίχτες, νομίσανε πὼς εἶχανε κι αὐτοὶ κάπιο χρέος ἀπέναντί του καὶ τοῦ τάξανε πὼς θὰν τοῦ ξασφαλίσουνε τὸ ψωμί του, θὰν τοῦ δώσουνε μιά ἡθικὴ ἀνταμοιβή. Κι ὅταν ἦρθε ἡ κρίσιμη ἡ στιγμὴ τοῦ ρήξανε σαρανταεφτά μαῦρες, φαρμακερὲς σφαῖρες κατάκαρδα.

Νὰ δψουνται.

ΚΑΠΙΟΣ, πὸν ἄς ὑποθέσουμε πὼς εἶτανε καὶπραχτικὸς ἄθρῳπος, ἔλεγε προχτὲς σὲ Ματσούκα :

—Καημένε Σπύρε, ὅλα τάκανες κ' ἓνα μόνο παράλειψες γιὰ νὰ σιγουρέψεις τὴ σύνταξή σου! Νὰ σκούξεις πὼς κακόπαθες ἀπὸ τίς πολεμικὲς κακουχίες καὶ νὰ παρουσιάσεις κάθε μέρα στὴ Βουλὴ μὲ δεμένο τὸ χέρι ἡ κουτσαίνοντας. Ἔτσι θὰ συγκινοῦσες καὶ τὸ Λουκὰ τὸ Νάκο καὶ τοὺς ἄλλους ἐθνικοὺς πατέρες. Κ' ἓνα, πὸν πραχτικὸ ἀκόμα : Τὴ σύνταξη μποροῦσες νὰν τὴ δώσεις ὁ ἴδιος στὸν ἑαυτὸ σου, καὶ ἡγεμονικὴ μάλιστα, κρατώντας τὰ νόμιμα ποσοστὰ ἀπ' ὅ,τι εἰσπραττες. Μά, βλέπεις, ἤθελες ἐθνικὴ ἀναγνώριση. Καὶ τὴ γεύτηκες.

ΣΕ ΜΙΑ ἀπὸ τίς τελευταῖες συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, ὁ Πρωθυπουργὸς ἀναγνώρισε καὶ κήρυξε ἀπὸ τὸ βῆμα πὼς μόνον ἡ διδασκαλία τῆς διμλουμένης γλώσσας, δηλ. τῆς Δημοτικῆς, κατάλληλα μπαίνοντας στὰ Μακεδονικὰ σκολεῖα θὰ μποροῦσε νὰφομοιώσει τοὺς ἀλλόφυλους κι ἀλλόγλωσσους πληθυσμοὺς τῆς Μακεδονίας.

Μεγάλῃ ἀλήθεια αὐτὸ καὶ μεγάλη του τιμὴ πὸν ἀναγνώρισε. Ὡστόσο ὑπάρχει, φεῦ κι ἀλοίμονο ! τὸ ντροπιασμένο ἄρθρο γιὰ τὴ γλώσσα σὲ καινούριο τὸ Σύνταγμα, καὶ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ τὴν κατάργηση, μόνον ἓνα σωματεῖο μέσα στὴν Ἑλλάδα, παλιὰ καὶ καινούρια, ζητᾶει ἐπίσημα, τὸ «Σοσιαλιστικὸ κέντρο» τῆς Ἀθῆνας, πὸν γράφει σὲ «Μεταρρυθμιστικὸ πρόγραμμα» του (ἄρθρο 21) πὼς θὰ ζητήσει «τὴν κατάργηση ἀπὸ τὸ Σύνταγματικὸ χάρτη τοῦ ἄρθρου πὸν ἀπαγορεύει τὴ Δημοτικὴ ὡς ἐπίσημη γλώσσα».

Ἐλπίζουμε πὼς κι ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὅμιλος», πὸναι ὅπωςδὴποτε δημοτικιστικὸ κέντρο, θὰβταλε κἀνένα παρόμοιο ἄρθρο σὲ καινούριο του καταστατικὸ.

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ (*)

Σκηνή ΙΓ'.

ΟΙ ΕΠΙΑΝΩ, ΕΡΩΣ-ΧΑΡΕΣ, ΤΙΤΥΡΟΣ, ΧΛΟΗ

Πάν στον Έρωτα

Κέρνα μας τώρα πόρισε με τις καλές τις μοίρες.

ΧΑΡΕΣ

Πιέτε του Όλύμπου τὸ κρασί με τοὺς χρυσοὺς κρα-
(τήρες.

(πίουν ὄλοι)

ΕΡΩΣ

Και τώρα πριν τὰ δλόχρυσα ποτήρια μας ἀφήσωμε
ταιριάζει νὰ τιμήσωμε.

ἐκείνον πὸ ἐγείνε στή γῆς ἢ αἰτία νὰ μὴ μείνει
τὸ θέλημα καὶ τῆς Θεᾶς ἢ προσταγῆ νὰ γέινει,
(Παίρνει τὴ φλογέρα ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ Δάφνη)

Ὁ σὺ ποῦσαι ἕνα ταπεινὸ
Ἠαῖδὶ τῆς καλαμιάς
Στὴν ἀκρὴ πὸν μεγάλωσες
Τῆς γυροποταμιάς,

Ὅπου δὲν εἶσαι τίποτα
Κι' εἶσαι ἢ ψυχὴ γυμνὴ
Ὅπου περνάει ἀπὸ χρυσὸ
Καλάμι καὶ ἔρηνει,

Σὺ πὸν δὲν ξέρει μέσα σου
Τι γίνεται κανεῖς
Τὴν ὥρα πὸν σ' ἀγγίζουμε
στὰ χεῖλη καὶ πονεῖς,

Φλογέρα ὦ σὺ πὸν ντύνεσαι
Τὴν πλαστικὴ ὁμορφιά
Γιὰ νὰ τὴ φέρης στὶς καρδιές
Σ' ἀγέρινα φτερά,

Ἕμνος σοῦ πρέπει ξέχωρος
Γιατὶ ἔκανες στή γῆ
Νὰ γέινει, ὦ τρισυγκύτατη,
Τοῦ Όλύμπου ἢ προσταγῆ.

ΙΑΝ

Κ' ἐγὼ πὸν τὸ τραγοῦδι μου μέσα σὺς κάμπους χύνω
Ἀπὸ τὶς ράχες, ξαπλωτὸς στὸ βράχο τὸ σκιστό,
Τὸ τί 'πες στή φλογέρα μου, χαρούμενος τὸ κρίνω
'Ὡραῖο καὶ σωστό !

Μὰ καὶ γιατί' εἶμαι τῶν βοσκῶν προστάτης καὶ σὲ μένα
'Ορκίστηκαν τὴν πληρωμῆ, σὺν θάλανε τὴ κρίση,
Προστάζω τὰ χαμένα

Εὐτὺς ὁ Βάττος τὰ σουριὰ στὸ Δάφνη νὰ μετρήσῃ !
Τ' ἀρνιά του με τὰ χαιμαλιά, τὶς διαλεχτὲς τὶς μάννες,
Κι' ἔλο του τὸ βοσκότοπος καὶ τὶς φραχτὲς του στάνες !

(*) Κοίταξε ἀριθμ. 539, 540, 541, 542 543 καὶ 544.

ΔΑΦΝΗΣ

Γιὰ τὴ σωστὴ τὴν κρίση σου, Πάνα, με τὴν καρδιά μου
σ' εὐχαριστῶ, τὰ δέχομαι τί τάχω κερδισμένα !

Μὰ τώρα πὸν ἔλα τὰ σουριὰ τοῦ Βάττου εἶναι δικά μου
Καὶ γιὰ νὰ μάθῃ πὸς ποτὲς δὲν εἶχα καρφωμένα
τὰ μάτια μου στὰ πλούτη του, τοῦ τὰ γυρίζω πίσω !

Ἡ Νύφη κ' ἢ φλογέρα μου με φτάνουνε νὰ ζήσω !
Τοῦ δίνω ὅσα τοῦ κέρδισα, γιατί' ἔτσι ἐγὼ πλερώνω !
Τὰ στρέφω... με τὰ μάτια του νὰ δῆ καὶ νὰ πιστέψῃ
πὸς με τὴν τέχνη μόνον

Μπορεῖ, μιανῆς χουφτιάς βοσκός, νὰ τὸν ξαναρχοντέψῃ !

ΤΙΤΥΡΟΣ

Ἀφέντη μου κὺρ Πάνα μου, μιὰ χάρη θὰ ζητήσω,
Κ' ἐγὼ, τὸ ξόλο ποῦφαγα νὰ τοῦ γυρίσω πίσω ;

ΕΡΩΣ

Ὅχι, δά..., σένα Τίτυρε, νὰ πάρης σοῦ ταιριάζει !

Μὲ τῆς γλυκειᾶς μου Μάννας
τὴ θέληση, πὸν σὺν γελᾷ τὸ στόμα τῆς λὲς μοιάζει
μισάνοιχτο τριαντάφυλλο μὲς τὰ κλαριά τῆς δράνας,
σοῦ δίνω γιὰ γυναϊκά σου τὴ Χλόη πὸν σὲ μένα
τὰ σχέδια τὰ κρυμμένα
φανέρωσε, κ' ἐπέταξα στῆς μάννας μου νὰ πῶ
τὸ δόλιο τοὺς σκοπό !

ΙΑΝ

Κ' ἐγὼ γι' αὐτὰ πὸν ἐλάλησεν ὁ Έρωτας, με γλώσσα
κι' ἀπὸ τὸ μέλι πειδὶ γλυκειά, καὶ γιὰ νὰ με θυμάστε
ἀπ' τὰ δικά μου μαντριὰ σὰς δίνω γίδια τόσα
πὸν μὲς σὲ δέκα σφυριξίεθ μάκρος οἱ πρῶτοι νάστε.
Σὰς δίνω κι' ἀπ' τὸ μέλι μου σαράντα μιὰ κυψέλη !
νᾶρχεται ὁ Έρωσ πὸν καὶ πὸν καὶ νὰ τρυγᾷ τὸ μέλι !

ΧΛΟΗ

Τώρα κ' ἐμένα ἂν θέλετε ν' ἀκούσετε, θαρρῶ
πὸς πρέπει τὸ χορὸ

ν' ἀρχίσωμε...

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Ν' ἀρχίσωμε...

Σκηνή ΙΔ'.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ (τὴν ὥρα πὸν χορεύουν)

Ὁ σείς ὄλοι σταθῆτε !

Στὴν πιδὶ ὁμορφῆ μὲς τὶς Θεές, πὸν φτάνει ἐδῶ στραφῆτε !

Ἐγὼ τὸ Δία σὺν κυτῶ με τὰ βαθειά μου μάτια
Λυγώνω μὲς τὰ τρίψηλα τοῦ Όλύμπου τὰ παλάτια

Τὸν κάνω κύκνο κάτασπρο τὴ Λήδα του νὰ σμίξῃ
Κι' ἀπ' τοῦ Όλύμπου τὴν κορφή χρυσὴ βροχὴ νὰ ρίξῃ

Τὶς κόρες λένε ἢ Ἄρτεμις πὸς προστατεύει τάχα

Μὲς τὰ πυκνὰ τὰ δάση τῆς, ἐγὼ λέω μονάχα

Πὸς θάκανε καλλίτερα στὶς ράχες νὰ γυρνᾷ

Καὶ με τὸν Ἐνδυμίωνα τὶς νύχτες νὰ περνᾷ

Γιατὶ τοῦ Δάφνη τοῦπρεπε μιὰ νύφη στὸ πλευρό του
Ποῦναι νεραῖδογέννημα κι' ἔχει Θεὸ γονιὸ του.

ΔΑΦΝΗΣ (στὴν Ἀφροδίτη)

Ὁ Παντοδύναμη Θεά

Ἡ Εὐγενικιά μορφή σου

Κι' αὐτὴ ἢ πανώρια στάση σου

Λαλοῦν τὴ δύναμή σου.

Με τὸ κρυφὸ χαμόγελο
Στὰ Ὀλύμπιά σου χεῖλη
Πανόμοια μετὸ μάρμαρο
Ποῦ χάραξεν ἡ σμίλη

Ἦρθες κι' ἐστάθης ἐλαφρὰ
Λυγίζοντας τὸ γόνα
Σὰν νὰ πετάξῃς ἐτοιμῇ
ψηλὰ στὸν Παρθενῶνα.

Ἐχεις τὸ φίλτρο τῆς ζωῆς
Στὰ ρόδινά σου χεῖλη
Καὶ ξαπλωμένη στὸν ἀφρὸ
Κυλάς σὲ μιὰ κογχύλη
(Γονατίζων)

Γονατίζομεν τώρα μπροστά σου
Τ' εἶσαι νέφος, ἀχτίδα, κι' ἀγέρας,
Ἦ Θεὰ μετὰ τὰ ὠραία μαλλιά σου,
Τῶν ἀφρῶν, τοῦ καρποῦ καὶ τῆς μέρας.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Σημ. Ἀπαγορεύεται νὰ παρασταθῇ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ συγγραφέως.

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜῆ

Ἡ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

Φίλε «Νουμά».

Εἶδες τὸ τελευταῖο «Δελτίο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμιλοῦ»; Διάβασες ἀπὸ τὰ περιεχόμενά του, τὴν «Ἀπολογία τῆς δημοτικῆς»; Πές μου, νὰ ζήσης, ἐσὺ ποῦ ἔχεις τὰ μέσα καὶ μπορεῖς νὰ μάθῃς, ποιὸς εἶναι ὁ κ. Κλ. Π., ὁ συγγραφέας τοῦ ἀρθροῦ; Μωρὲ αὐτὸς εἶναι σωστὸς θερμαστὴς τοῦ ὁδοστρωτήρα! Ἄναψε τὸ καζάνι, κίνησε ὁ ἀργοκίνητος ὄγκος καὶ ἰσοδέπωσε πέρα καὶ πέρα τὸ δρόμο τοῦ γλωσσικοῦ ἀγώνα. Τόσοι ἀγνωστοί, ἐκεῖ μέσα βγαίνουνε γιὰ δημοτικιστὲς κ' ἐπαναστάτες, ἀπὸ τὸ δικό μας Ραμὰ ἴσα μετὸν πολυξακουσμένο Μιστριώτη (1). Κι ἀπὸ λάθος τυπογραφικό, φῶς φανερό, μείνανε ὄξω ὁ πρόμαχος τῆς ἰδέας Γιάνναρος τῆς «Ἐσπερινῆς», ὁ πολιτευτὴς Γιολντάσης τῆς «Ἀστραπῆς» κι ὁ ζωντανὸς μεταφραστὴς τοῦ Ἀριστοφάνη! Μὰ τὸ πιὸ ἀξιο ἀπορίας, τὸ πιὸ ἀπάνταστο, τὸ πιὸ πρωτότυπο εἶναι ποῦ ἀναφέρεται στὸ ἄρθρο κι ὁ Ψυχάρης! Τί γυρεύει κεῖ μέσα αὐτὸς, ὁ χριστιανός, μονάχα ἓνας Θεὸς κ' ἓνας Κλ. Π. τὸ ξέρει. Καὶ νὰ δῆς ποῦ βρέθηκαν μερικοὶ νὰ ποῦνε πὼς ἡ μελέτη αὐτὴ εἶναι ὁ φοῦνρος τοῦ Ναστραδιν Χόντζα γιὰ τὶς νόστιμες κριτικὲς τῆς ἰδέας. Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω αὐτό. Μὰ πάλι γιὰτὶ νὰ βιογραφοῦνται κι ἀνθρωποὶ ποῦ γυρίσανε τελευταῖα στὴν καθαρεύουσα; Γιατὶ νὰ

παρουσιάζονται γιὰ γλωσσολόγοι μερικοὶ ποῦ ποτὲς τοὺς δὲ μιλῆσανε γιὰ δημοτικὴ; Γιατὶ ἀπὸ τὸ σημαντικό ἔργο τοῦ Φιλήντα νὰ παρουσιάζεται μονάχα μιὰ κουτσουλιὰ; Γιατὶ νὰ ἐρχεται ὁ Χατζηδάκης μετὰ τὰ δεκανίκια του, σὰν ἀγωνιστὴς γιὰ τὴν ἰδέα; Γιατὶ ἡ πολύχρονη δουλειὰ τοῦ «Νουμά» νὰ μὴν παίρνη τὴ θέση ποῦ τῆς πρέπει; Γιατὶ νὰ λείπουνε κι ἄλλοι ποῦ ἐργαστήκανε τὸ ἴδιο γιὰ τὴ δημοτικὴ, σὰν πολλοὺς ποῦ ἀναφέρονται κεῖ μέσα, π. χ. Ἄλκης Μπουρνιάς, Σπύρος Μελᾶς, Σπύρος Νικολόπουλος, Γ. Τσοκόπουλος, Ἄριστος Καμπάνης, Γεώργιος Βλάχος, Γιάννης Κοντυλάκης, Ἀλέκος Μαυρουδῆς, Παντελῆς Χόρν, Τίμος Σταθόπουλος, Φωκίων Πανάς, Μπόემ, Χαρίλαος Παπαντωνίου, Ζαχαρίας Χατζόπουλος, Ἀδωνις Κύρος; Ἡ τάχα ἔλα τοῦτα εἶναι μιὰ ρεκλάμα προσωπικῆ, δῶρο γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο, ποῦ χαρίζει ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος», στὰ μέλη του;

Θὰ με σκλάβωνες ἂν μοῦ ξηγοῦσες καὶ μοῦ ξεδιάλυνες τὶς τόσες μοῦ ἀπορίες.

Δικός σου

Ν. ΡΑΜΟΛΙΔΗΣ

ΣΗΜ. ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Καὶ πρῶτα πρῶτα μάθε, φίλε, πὼς ὁ συγγραφέας τῆς κακόπιστης καὶ κακόβουλης αὐτῆς μελέτης κ. Κλ(έων) Π(αράσχος) εἶναι ἓνας πολυκαλὸς νέος ποῦ ἔχει μεταφράσει τὶς «Στροφές» τοῦ Μορέας, μὰ ποῦ τὸ Ζήτημα, φαίνεται, καὶ τὰ ἱστορικά του δὲν τοῦ δόθηκε καιρὸς νὰν τὰ μελετήσει καλὰ ἀκόμα. Ὁ κ. Κλ. Π. ἦρθε δυὸ τρεῖς φορὲς στὸ γραφεῖο μας, παίρνει καὶ τὸ «Νουμά» ἓνα δυὸ χρόνια τώρα, εἶτανε μέλος καὶ τῆς μακαριτικῆς «Ὀργάνωσης τῶν νέων» μὰ δὲ θυμούμαστε οὔτε νὰ μᾶς μίλησε οὔτε νὰγραψε ποτὲ ἀραδοῦλα γιὰ τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα. Ποῦ! διάολο λοιπὸν νὰ ξέρει τί γίνεται καὶ τί τοῦ γίνεται; Πληροφορεῖ, καθὼς δηλώνει στὸ τέλος τοῦ λιβέλλου του, τοῦ δώσανε μερικοὶ, μὰ τὶς πληροφορίες αὐτὲς ἢ τοῦ τὶς δώσανε στραβὰ ἢ στραβὰ τὶς πήρε τ' αὐτὸ του. Οἱ ἄλλοι λοιπὸν ἕς ὅσονται γι' αὐτὰ τὰ μασκαράλίκια, κι ὄχι λόγου του, ποῦ εἶναι ὀλωσδιόλου ἀθῶος.

Ἄν τὸ ἄρθρο αὐτὸ τὸγραφε κανένας ἐπιστήμονας σοβαρὸς, ὅπως κ' ἐπρεπε νὰν τὸ γράψει, θὰ σεβότανε καὶ τὸν ἑαυτό του καὶ τὴν ἀλήθεια καὶ δὲ θάγραφε μετὰ τὴν ἀσέβεια γιὰ τὸ Φιλήντα λ. χ. ποῦ εἶναι γλωσσολογικὸ ταλέντο πρῶτης ἀνάκτας καὶ ποῦ ἂν ἀληθινὰ ἀνορθωτικὴ Κυβέρνηση βρισκότανε στὰ πράματα θὰ ψήφιζε εἰδικὸ νόμο γιὰ χάρη του καὶ θὰ τὸν ἔβαζε ἀρχισυντάχτη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ. Θάξερε ἄ ὅμα πὼς ὑπάρχει καὶ κάποιος Σπύρος Ἀλιμπέρτης ποῦ ὡς Σπύρος Ἀναστασιάδης ἔχει γράψει γλωσσολογικὰ ἄρθρα στὸ «Νουμά», σὲ περασμένα χρόνια, ποῦ ἀφίσανε ἐποχὴ. Μάλιστα. Θάξερε ἀκόμα καὶ κείνο τὸν παλιογραφιὰ Ρήγα Γκόληρη, ποῦ κάτι, τζάνουμ, ἔγραψε κι αὐτὸς Θάξερε καὶ τόσους καὶ τόσους ἄλλους, ποῦ μετὰ τὴν χτηνώδη ἀλαφροδα παραλείπει γιὰ νὰ βάλει διάφορους ἄλλους φαιδρὸς κουραμπιέδες τῆς ἰδέας στὴ θέση τους. Ἡ κ. Πετρούλα Ψηλορείτη ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά κι ὁ κ. Κλ(έων) Π(αράσχος) ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὰ θαλασσοῶσανε τοῦτες τὶς μέρες κι ἄξια κερδίσανε κ' οἱ δυὸ τους τὸ τίτλο τοῦ φαιδρῶ κριτικοῦ. Ὅσο γιὰ τὸ ἔργο τοῦ «Νουμά», μὴ στενοχωριέσαι καὶ θὰ κριθεῖ μιὰ μέρα, ὅπως τοῦ ἀξίζει, ἀπὸ καθαρευουσιάνο

13

Σ'ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑ

Μέσ' στους στραβούς μονόφθαλμος βασιλέψες; έσύ
και πιά από τότε πόζαρες για μεγαλοφυία.
Τή νύχτα δείχνεις στο στραβό, του λές πώς είναι ατή
κι' αυτός στραβός ύψώνει σου Θεού δοξολογία!

14

Ο ΙΔΕΟΚΟΠΟΣ

Όλη ή ζωή του είν' ένα θά —τό θά τονε μεθά—
θά χτίσει, θά γιγαντωθεί, θά φτιάξει και θά κάνει,
κι' ένα μονάχα έξχασε μέσα στά τόσα θά
πώς δέ θά κάνει τίποτα κι' όμως πώς θά πεθάνει!

15

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟΣ

Γαυρομανά μέσ' στο έργο μου δράση, ζωή και φώς
και ύμνώ χωρίς να τηνε δώ στη ζήσα μου τή σάρκα,
έκφυλισμένος κι' άρρωστος για μέ κάθε παλιός
κι' ό Γκαίτε και ό Μπαύρων κι' ό Σίλλερ κι' ό Πετράρκα!
ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Άπό τό ερχόμενο φύλλο ό «Νουμάς» θά βγαίνει με δώ-
δεκα σελίδες και θά πουλιέται στά κιάκια σαράντα λεπτά.

— Χαρήκαμε πού ό Τσοκόπουλος πήρε τους «Καιρούς». Νεωτεριστής όπωςδήποτε δημοσιογράφος, αγαπάει τή Δημο-
τική, αν κ' έχει και λόγου του τή δημοσιογραφική λόξα, πού
τήν έχουνε δά και άρκετοι μισοδικοί μας, να χωρίζει τή δη-
μοτική σέ άγνή και σέ μαλλιαρή, κ' έτσι δέν έχουμε φόβο
αύριο, αν ξεσπάσει, πού θά ξεσπάσει, τό Γλωσσικό Ζήτημα
πάλι, να βγει στη φημερίδα του και να μά; πει προδότες
και πουλημένους για να δημοκοπήσει. Για τούτο και ή χα-
ρά μας.

— Ό «Άργος του τύπου τής Άνατολής», τό λαμπρό
αυτό πρακτορείο, είχε τήν καλοσύνη να μάς στείλει προχτές
όλα τά κομμάτια από τις φημερίδες («Σκρίτ», «Έσπερι-
νή», «Άθήναι» κτλ.) πού βρίσανε πάλι και συκοφαντήσανε
τελευταία άπ' άφορμή τής επίσημονικής όμιλίας του κ.Κου-
γιάε στο διδασκαλείο τής Μέσης Έκπαίδευσης. Τα διαβά-
σαμε με ύπομονή γαϊδουρινή όλ' αυτά, ψάξαμε με τό κερ-
νά με βρούμε τίποτ' αξιογι' άπάντηση, μά τίποτα. Βρισίες, ά-
νοησίες, συκοφαντίες, σαλιαρίσματα. Τα συνηθισμένα τους.
Και τά πετάξαμε όλα στο καλάθι του γραφείου μας. Είναι
ή μόνη τιμή πού τους αξίζει.

— Στην «Έστία» τήν περασμένη βδομάδα δημοσιεύτη-
κε ένα χαριτωμένο έγγραφο «Είς Γαλάτειαν», πού τό τυ-
πώνουμε και μεϊς εδώ :

Σέ ήκουσα στο Λύκειον των Έλληνίδων
Και είδον τους άκροατάς και είδον...

Κι' άρκίσθηκα άπ' τή στιγμή εκείνη
Ήστην αίθουσα ατή τή μαρμαρίνη
Νά μη ξαναπατήσω. Κι' εϊπα με καϊμό :
Είς τό έξής θά προτιμώ
Άντι φωτόλουστα σαλόνια και δωμάτια
Μίαν καλύβην... άλλα δίχως τήν Γαλάτεια...

Ό Ρεπόρτερ

— Για τήν ίδια ύπόθεση έχει γράψει ένα σατανικό επί-
γραμμα κι ό Γαύρος Όρνίθης, μά δέν τό τυπώνει... για
λόγους διπλωματικούς.

— Άξίζου οι πρωτοχρονιάτικες σατυρικές κάρτες του
Άλκη και σάς τις συσταίνουμε. Βρίσκονται σ' όλα τά
χαρτοπωλεία τής όδου Σταδίου.

— Στο ερχόμενο φύλλο θά τυπώσουμε ένα άρθρο του
Παβλίδη «Σοσιαλισμός και παρωτισμός».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Άλκ. Άνθ. Δέν τό δημοσιεύουμε, όχι γιατί δέν εί-
ναι καλό, μά γιατί δείχνει πως μπορούσε νάιναι καλύτερο —
κ. Γ. Μουρ. Ξαναδοκίμασε και στείλε μας. Οι στίχοι κα-
λοτύτικοι, μά χρειάζονται δούλεμα άκόμα. — κ. Κ. Γ.
Καρ. Άκατάλληλο και λιπούμαστε.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΣΠΛΑΪ'Α ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιώς—Κυκλάδων

Γραμμή Πειραιώς—Άλεξανδρείας

Τό με διπλούς έλικας και μηχανάς άφθάστου ταχύτητος
πολυτελείας και άνέσεως θαλαμηγόν άτμόπλοιον ΕΣΠΕ-
ΡΙΑ άναχωρεί έκ Πειραιώς (Παραλία Τρούμπας).

Έκαστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ώραν 10.30 μ.μ. διά Σΰρον,
Τήνον, Άνδρον και Κόρθιον.

Έκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ώραν 3 μ.μ. διά Άλεξανδρείαν.
Διά περαιτέρω πληροφορίας άπευθυντέον :

Έν Άθήναις. Γραφεία Γεν. Διευθύνσεως, όδός Άπελλου
αριθ. 1 και είς τά Πρακτορεία ταξειδίων κ. κ. Θωμά
Κουκ και Υίου, Άδελφών Γκιόλμαν και Σ. Σωτιάδου,
(Πλατεία Συντάγματος) και Ιωάν. Ρέντα (παρά τόν ή-
λέκτρικόν σταθμόν Όμονοίας).

Έν Πειραιεί. Γεν. Πρακτορείον, όδός Φίλωνος, 44, (δί-
σθεν Άγίας Τριάδος).

Έν Άλεξανδρεία Μ. Π. Σαλβάγον, όδός Άντωνιάδου, 1.

('Εκ του Πρακτορείου)

ΣΑΑΔΗ.—Άφου αναποδογύρισες μιá κυψέλη μελίσινα,
φύγε γρήγορα!

ΣΕΝΕΚΑΣ.—Πρι δοκιμάσεις τίποτα, μέτρα καλά τις
δυνάμεις σου, κείνο πού θές να κάνεις και τά μέσα πούχεις
γι' αυτό.

ΣΕΝΕΚΑΣ.—Τό να ζεις δίχως σκοπό, είναι σα να
ζεις στην τύχη.

ΜΟΝΤΑΙΝ.—Άγαπώ πότερο να σφυρηλατώ τήν ψυ-
χή μου παρά να τηνε στολίζω.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΥ ΓΚΕ'Ι ΓΕΡΣΤΑΜ

“ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΑΔΕΡΦΟΥ,”

Μετάφραση : ΚΩΣΤΑΝΤ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

● Ἄρχηνήσει ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον φύλλο
στὸ «Νουμά»

κριτικό, γιατί (σκληρή ἀλήθεια, μὰ πρέπει νὰν τὴ μολογή-
σουμε) μόνο οἱ καθαρευουσιάνοι βλέπουνε τίμια καὶ κρίνουν
καλοσυνειδήτα. Ἐμεῖς οἱ δημοτικιστάδες εἴμαστε νὰ δεθοῦ-
με ὅλοι μ' ἓνα σκοινὶ καὶ νὰ πάμε νὰ πέσουμε στὸ Φάληρο.

ΤΟ ΜΙΚΡΟΒΙΟ

(Ἀπὸ τοὺς μύθους τοῦ «TRILUSSA»)

Ἐνα λιμασμένο μικρόβιο, γὰ νὰ δείξῃ στὸ σινάφι του
πόσες συμφορὲς εἶταν ἄξιο νὰ σπείρει, μπήκε στὴν κοιλιά ἑ-
νὸς κυβερνητικοῦ υπάλληλου πὸ λιμασμένου ἀπὸ κείνο.

— Ἐδῶ δὲν ἔχει φαί, εἶπε τὸ μικρόβιο. Διάλεξα ἄσκη-
μο ἔδαφος γὰ νὰ κάνω προπαγάντα. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει καρ-
διά γὰ νὰ σκοτώσω! Ἄ! ὄχι, μὰ τὴν ἀλήθεια!

Καὶ εἶταν ἔτοιμο νὰ φύγει, ὅταν νοιώθει πὸς ὁ υπάλ-
ληλος κατάτινε ἓνα γιαιτρικό, σπεδιαλιτὲ ἑνὸς γιαιτροῦ ποῦ
εἶχε πάρει ἀπ' αὐτὸ μεγάλο ὄνομα.

— Διγὰκι ἐπικίνδυνο αὐτὸ τὸ φαί, εἶπε τὸ μικρόβιο. Ἔ-
σως νάνα ἀνοησία, μ' ἄς δοκιμάσω λίγο. Κάλιο αὐτὸ παρὰ
καθόλου!

Μέσα σὲ τρεῖς μῆνες ὁ φτωχὸς ὁ υπάλληλος ἔγεινε κα-
τάχλωμος, ξερός σάν τὸν τσίρο. Ἐφεγγε. Δὲν μποροῦσε πιά
νὰ σύρει τὰ πόδια του καὶ τὸν πήγανε στὸ νοσοκομεῖο.

— Τίποτα δὲν μποροῦμε νὰ τοῦ κάμουμε, εἶπε ὁ γιαι-
τρός. Εἶναι ἀργά! Τοῦτος πεθαίνει! Δὲν τὴ γλυτώνει!

Ἀλήθεια, ὁ ἄρρωστος ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα ξεψύχησε.
Μὰ τὸ μικρόβιο εἶχε παχύνει σὰ γουροῦνι. Κι' ἀκόμα ζεῖ
καὶ βασιλεύει!

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ

KANT. — Νὰ ξετυλίξῃ στὸ ἄτομο ὅλη τὴν ἐντέλεια ποῦ
μπορεῖ νὰ ἐπιδεχτεῖ, νά, ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς.

✠

ΠΑΣΚΑΛ. — Σὲ μιὰ μεγάλη ψυχῇ, τὸ καθετὶ εἶναι
μεγάλο.

✠

ΡΟΥΣΣΩ. — Νάμαστε καλοὶ πρὶν ἀπ' ὅλα κ' ὕστερα
θάμαστε κ' εὐτυχημένοι. Νὰ μὴν ἀπαίτουμε τὸ βραβεῖο πρὶν
ἀπ' τὴ νίκη, οὔτε τὸ μιστὸ πρὶν ἀπὸ τὴ δουλειά.

✠

ΔΙΑΕΡΟ. — Ἡ δουλειά ὄξω ἀπὸ τὰλλα καλά, ἔχει καὶ
τοῦτο· πὸς μικραίνει τὴ μέρα καὶ μεγαλώνει τὴ ζωῇ.

ΣΑΤΥΡΕΣ

6

Ο ΤΕΧΝΟΤΡΟΠΟΣ

Θάμαζε χτές τὸ Σέλλεϋ· σήμερα τὸν μισεῖ.
Σήμερα ψέλνει τὸ Βερλαῖν κι' αἰθρο τὸ Σικεκέττι·
κι' ἂν τοῦ τὸ πεῖς : Ἀθάνατε, δὲν ἔχεις μορφωθεῖ...
— Μπα! θὰ σοῦ πεῖ, πάντα φοροῦν τὸν ἴδιο λαϊμοδέτη;

7

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ

Τὸ libro κείνο διάβασα... γερὸ μὰ τὸ Θεό!
Μ' αὐτοῦ ποῦ τὸ μαστόρεψε πόση ἀντιπάθεια τοῦχω!
Γι' αὐτὸ θὰ γράψω κριτικὴ καὶ θὰ τονέ χτυπῶ,
— σ' ἓναν καμπούρη δὲ φελᾶ καλοραμένο ροῦχο!

8

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ

Τί νὰ πασιζῶ ἀδιάκοπα καὶ νὰ δουλεύω ἐγὼ
κι' ὅλος ὁ κόσμος γύρω μου νὰ μὲ περνάει γὰ λόξα;
Τὴ Δόξα δὲν ταιριάζει μου καὶ νὰ τὴν κυνηγῶ....
Εἶμαι μεγάλος... Μοναχὴ θάρθει νὰ μ' εὔρει ἡ Δόξα!

9

Σ' ἘΝΑ ΓΛΥΠΤΗ

Ἀφοῦ πιά τὸν ξεπέρασεσ στη τέχνη τὸ Ροντέν
καὶ φάνηκες ὑτέροχος δημιουργὸς τεχνίτης,
ἐξούλεψες καὶ τόνομα τοῦ Ράσκιν καὶ τοῦ Ταίν,
καὶ μᾶς ποξέρνεῖς τώρα πιά γὰ μέγας τεχνοκρίτης!

10

Ο ΣΟΦΟΣ

Ἀπ' τὴν κοιλιά τῆς μάνας μου γεννήθηκα σοφός,
δὲ σπούδασα στὸ Μόναχο κι' οὐε καὶ στη Λειψία·
μὰ τί θαρρεῖτε; εἰν' ἔμφροτα κ' ἡ γνώση καὶ τὸ φῶς.
Γιὰ τοὺς σοφοὺς... ἐκ γενετῆς μιὰ τύφλα στὰ βιβλία!

11

Ο ΔΥΣΚΟΛΟΣ

Κανένας! Οὔτε ὁ Γιάκοψεν, ὁ Χάμσουν ἢ ὁ Ζολά!
Κάτι τὸ πολὺ μέτριον ἔχουν κι' αὐ οἱ συρράφει...
Χρειάζονται γὰ τὸ τέλειο πολλὰ, πάρα πολλὰ...
Δὲ μοῦτατε : διαβάσαε κάτι ποῦ ἐγὼ ἔχω γράφει;

12

Ο ΧΡΕΩΚΟΠΗΜΕΝΟΣ

Μαστόρευε, μαστόρευε κι' αὐτόνε μαιτρὸ νὰ ποῦν,
σονέττα, ὠδὲς, ἀνάπαιστους κ' λαμβιζὸ ἀπὸ χρόνια,
μὰ πείσμωνε ὡς δὲν ἤθελαν νὰ τὸν παραδεχτοῦν
κ' ἔγινε μαιτρὸ ἀφίνοντας σεβᾶσμα μαρμαριπετόνια!